

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 1546
Warszawa, 26 kwietnia 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym i ustawy o języku polskim.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Sylwestra Chruszcza.

(-) Adam Andruszkiewicz; (-) Piotr Apel; (-) Wojciech Bakun; (-) Elżbieta Borowska; (-) Józef Brynkus; (-) Barbara Chrobak; (-) Sylwester Chruszcz; (-) Grzegorz Długi; (-) Paweł Grabowski; (-) Marek Jakubiak; (-) Tomasz Jaskóła; (-) Bartosz Józwiak; (-) Norbert Kaczmarczyk; (-) Jerzy Kozłowski; (-) Paweł Kukiz; (-) Andrzej Maciejewski; (-) Maciej Masłowski; (-) Robert Mordak; (-) Jarosław Porwich; (-) Stefan Romecki; (-) Tomasz Rzymkowski; (-) Jarosław Sachajko; (-) Janusz Sanocki; (-) Krzysztof Sitarski; (-) Paweł Skutecki; (-) Paweł Szramka; (-) Agnieszka Ścigaj; (-) Stanisław Tysza.

USTAWA

z dnia 2017 r.

o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym i ustawy o języku polskim

Art. 1. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 128 z późn. zm.) w art. 7 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, uwzględniając konieczność zapewnienia czytelności i zrozumiałości znaków i sygnałów drogowych dla uczestników ruchu drogowego oraz stosowanie języka polskiego i języka oryginalnego do zapisu nazw miejscowości leżących poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także warunki ich umieszczania na drogach.”

Art. 2. W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 1999 r., Nr 90, poz. 999 z późn. zm.) w art. 11 pkt 1) otrzymuje brzmienie:

„1) nazw własnych, z wyjątkiem nazw geograficznych, w tym nazw miejscowości, które posiadają polską formę językową;”

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W obecnie obowiązującym stanie prawnym ustawa Prawo o ruchu drogowym z dnia 20 czerwca 1997 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 128) w art. 7 ust. 3 stanowi, że minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, uwzględniając konieczność zapewnienia czytelności i zrozumiałości znaków i sygnałów drogowych dla uczestników ruchu drogowego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także warunki ich umieszczania na drogach. Na podstawie powyższej delegacji ustawowej wydane zostało rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach. W załączniku nr 1 do przedmiotowego rozporządzenia ustanowiono zalecenie dotyczące zapisu na znakach drogowych nazw miejscowości znajdujących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej o treści: *„nazwę tę podaje się w języku oryginalnym, a w przypadku cyrylicy w transliteracji łacińskiej”*. Oznacza to, że w przypadku nazw miejscowości znajdujących się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na znakach drogowych w Polsce stosuje się oryginalne nazwy miast zapisane w językach obcych. Wskazać przy tym należy, że ustawa o języku polskim nie określa obowiązku stosowania języka polskiego do nazw własnych, w tym także nazw miejscowości, ale również nie zakazuje tego.

Proponowana zmiana ma na celu określenie obowiązków dla zarządców dróg publicznych, aby w przypadku miejscowości znajdujących się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stosować polską nazwę miejscowości jako główną, z jednoczesnym zapisem w nawiasie nazwy miejscowości w języku oryginalnym.

Należy wskazać, że wydane na mocy ustawy rozporządzenie nie wykonuje wskazanego w art. 7 ust. 3 celu, którym jest *„konieczność zapewnienia czytelności i zrozumiałości znaków i sygnałów drogowych dla uczestników ruchu drogowego”*. Zastosowanie języka oryginalnego tj. języka obcego dla obywateli polskich w przypadku nazw wielu miejscowości, których polskie nazwy lub polskie formy przyjęły się w powszechnym użyciu, jest mylące. Przykładem jest oznaczenie na znakach drogowym miast: Królewca, Lwowa, Wilna i Drezna które zapisywane jest jako *Kaliningrad*, *L'viv* (transliteracja z cyrylicy), *Vilniusi*, *Dresden* są mylące dla polskich uczestników ruchu drogowego, gdyż nikt w Polsce nie używa oryginalnych nazw tych miast. Zrozumiałym jest jednak stosowanie jednocześnie zapisu

w języku oryginalnym, który zrozumiały jest dla zagranicznych uczestników ruchu drogowego. Najskuteczniej cel określony w ustawie realizować będą tablice dwujęzyczne z językiem polskim jako głównym i językiem oryginalnym jako pomocniczym.

Dodatkowo, wątpliwości projektodawców budzi zgodność wskazanego wyżej rozporządzenia z ustawą z dnia 7 października 1999 r o języku polskim. W tym miejscu warto zwrócić uwagę na brzmienie preambuły do ustawy o języku polskim, która stanowi, że:

„Parlament Rzeczypospolitej Polskiej:

- zważywszy, że język polski stanowi podstawowy element narodowej tożsamości i jest dobrem narodowej kultury,*
- zważywszy na doświadczenie historii, kiedy walka zaborców i okupantów z językiem polskim była narzędziem wynaradawiania,*
- uznając konieczność ochrony tożsamości narodowej w procesie globalizacji,*
- uznając, że polska kultura stanowi wkład w budowę wspólnej, różnorodnej kulturowo Europy, a zachowanie tej kultury i jej rozwój jest możliwy tylko poprzez ochronę języka polskiego,*
- uznając tę ochronę za obowiązek wszystkich organów i instytucji publicznych Rzeczypospolitej Polskiej i powinność jej obywateli uchwała niniejszą ustawę.”*

Ustawa już w preambule nakazuje wszelkim organom ochronę języka polskiego, której przedmiotowe rozporządzenie nie wykonuje. Oczywiście ustawa o języku polskim nie nakazuje stosowania języka polskiego do nazw miejscowości będących nazwami własnymi, jednakże nie zabrania tego. Zmiana art. 11 pkt 1 ustawy o języku polskim ma na celu stworzenie obowiązku stosowania przez władze publiczne oraz samorządowe, a także podległe im instytucje i ograny polskich odpowiedników nazw miejscowości występujących oryginalnie w języku obcym.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej oraz z prawem międzynarodowym. O zasadach dotyczących znaków drogowych w Europie decydują postanowienia Konwencji o znakach i sygnałach drogowych z dnia 8 listopada 1968 r. (konwencja wiedeńska) wraz z poprawkami, a organem będącym odpowiedzialnym za te kwestie jest Europejska Komisja Gospodarcza Organizacji Narodów Zjednoczonych. W załączniku 1G Konwencji, dotyczącym znaków kierunku i miejscowości oraz znaków informacyjnych, stwierdza się w odniesieniu do znaków zawierających nazwy miejscowości, że zalecane jest używanie nazw miejscowości w języku państwa, lub jego części, w którym dane miejscowości się

znajdują. Ponadto należy wskazać na obowiązującą w prawie międzynarodowym zasadę wzajemności pomiędzy państwami. Dla przykładu należy wskazać, że na Litwie używane są podwójne nazwy miejscowości – w języku polskim i litewskim (np. *Varsuva* – Warszawa). Identyczna sytuacja prawna i faktyczna ma miejsce w Republice Federalnej Niemiec (np. *Stettin* – *Szczecin*) oraz wielu innych państwach europejskich.

Wprowadzenie w życie niniejszej ustawy będzie posiadało pozytywne skutki społeczne, gdyż zdecydowanie poprawi czytelność i zrozumiałość znaków drogowych dla polskich uczestników ruchu drogowego jednocześnie nie pogarszając ich zrozumienia dla zagranicznych uczestników ruchu drogowego. Umieszczenie polskich form nazw miejscowości znajdujących się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie stanowić wyraz odpowiedzi na społeczne oczekiwania stosowania na znakach drogowych języka powszechnie używanego, w którym używa się nazw polskich (np. Wilno, Lwów) oraz spolszczeń nazw zagranicznych (np. Monachium). Stanowiąc będzie również podniesienie do odpowiedniej rangi i znaczenia języka ojczystego, który dla społeczeństwa jest powodem dumy i świadomości narodowej, szczególnie w czasach globalizacji języka.

Wprowadzenie w życie niniejszej ustawy będzie pociągało wydatki z budżetu państwa, w części 39 – transport. Wydatki ponoszone będą z budżetu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Jednakże proponowana zmiana oznaczeń na znakach drogowych powinna być rozciągnięta w czasie tak, aby była prowadzona wraz ze zmianami oznaczeń na znakach drogowych prowadzonych niezależnie od proponowanej zmiany. Takie rozwiązanie spowoduje minimalizację wydatków budżetowych na wykonanie niniejszej ustawy.

Projekt ustawy wymaga zmiany aktu wykonawczego tj. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach. Minister wyda to rozporządzenie uwzględniając konieczność zapewnienia czytelności i zrozumiałości znaków i sygnałów drogowych dla uczestników ruchu drogowego oraz stosowanie języka polskiego i języka oryginalnego do zapisu nazw miejscowości leżących poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt poselski zwolniony jest z konsultacji społecznych. Należy jednak dodać, że projekt jest odpowiedzią na bardzo często pojawiające się w debacie publicznej postulaty zmian.

Warszawa, 8 maja 2017 r.

BAS-WAPEiM-795/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym i ustawy o języku polskim (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sylwester Chruszcz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie ustawy przewidziano zmianę art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 128 i 777) oraz art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. poz. 43, ze zmianami). Zmiana ustawy – Prawo o ruchu drogowym dotyczy modyfikacji materialnych wytycznych do wydania przez ministra właściwego do spraw transportu rozporządzenia określającego szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także warunków ich umieszczania na drogach. Zgodnie z zaproponowanymi wytycznymi wydając rozporządzenie należy dodatkowo uwzględnić konieczność stosowania języka polskiego i języka oryginalnego do zapisu nazw miejscowości leżących poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zmiana ustawy o języku polskim zakłada obowiązek stosowania przepisów art. 5–10 tej ustawy w odniesieniu do nazw geograficznych, w tym nazw miejscowości, które posiadają polską formę językową¹. Przepisy te dotyczą m.in. używania języka polskiego w obrocie, w realizacji zadań publicznych oraz przy wykonywaniu przepisów z zakresu prawa pracy na terytorium RP.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹ Artykuły 5–10 ustawy o języku polskim są zawarte w jej rozdziale 2 – Ochrona prawna języka polskiego w życiu publicznym.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa UE.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym i ustawy o języku polskim nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Warszawa, 8 maja 2017 r.

BAS-WAPEiM-796/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym i ustawy o języku polskim (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sylwester Chruszcz) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

W projekcie ustawy przewidziano zmianę art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 128 i 777) oraz art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. poz. 43, ze zmianami). Zmiana ustawy – Prawo o ruchu drogowym dotyczy modyfikacji materialnych wytycznych do wydania przez ministra właściwego do spraw transportu rozporządzenia określającego szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także warunków ich umieszczania na drogach. Zgodnie z zaproponowanymi wytycznymi wydając rozporządzenie należy dodatkowo uwzględnić konieczność stosowania języka polskiego i języka oryginalnego do zapisu nazw miejscowości leżących poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zmiana ustawy o języku polskim zakłada obowiązek stosowania przepisów art. 5–10 tej ustawy w odniesieniu do nazw geograficznych, w tym nazw miejscowości, które posiadają polską formę językową¹. Przepisy te dotyczą m.in. używania języka polskiego w obrocie, w realizacji zadań publicznych oraz przy wykonywaniu przepisów z zakresu prawa pracy na terytorium RP.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

¹ Artykuły 5–10 ustawy o języku polskim są zawarte w jej rozdziale 2 – Ochrona prawna języka polskiego w życiu publicznym.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym i ustawy o języku polskim **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt